

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Septem Illvstrivm Virorum Poemata

Cesarini, Virginio

Antverpiae, 1662

Poemata Avgvstini Favoriti, ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-7990

ENT.
is.
nos,
more
em

POEMATA
AVGVSTINI
FAVORITI,
FLAVIO CHISIO
S. R. E. CARDINALI
AB EPISTOLIS,
ET
SACRO COLLEGIO
CARDINALIVM
A SECRETIS.

ATAMTOR
VALLENOVA
LENOVA
OIRHO STREIT
MAMISNOVA
SACRO COLLEGIO
MARIAMINIA
A...

Siu
M
LYCI

Non a
Quob
Atqui
Perq
Ludere
Iam g
Lenior
Et pere
Quin
Cerner
Muscos
Dum s
MEN.

Pectore

Æ G O N,

Siue de obitu SIDRONII HOSSCHII

è Soc. I E S V.

Menalcas Fabium Chisium Cardinalem;

Lycidas Poëtam refert.

LYCID.

*Vi te sollicitat luctus, que
cura, Menalca,
O & pastorum decus, &
solatia ruris?*

*Non animus tibi, non vultus, velut antè, serenus,
Quo blandos audire soles ac reddere versus.*

*Atqui nunc letos cum tempore sumere vultus,
Perq; vices aliquid, curas quod fallat agrestes,
Ludere conueniat. Iam formosissimus annus,
Iam grati soles, motisq; à frondibus aura
Lenior: herba torum, siluæ dant frigus & umbras.*

Et peream, si non invitant omnia cantum.

*Quin huic nos cliuo pariter succedimus, unde
Cernere prærupti fas est de vertice montis
Muscosum per iter rapidas descendere lymphas,
Dum subter ludunt satursæ per prata capellæ.*

MEN. *Ah! Lycida, Lycida, scires modo, quàm mihi
laxum*

Pectore vulnus hiet, mæstum ridentibus agris

Haud,

*Haud, reor, obijceres vultum mihi : mæstus & ipse
In gemitus planctusq; oculis rorantibus ires.*

*Hic cæli nitor ipse, anni hæc vernantis imago,
Hæc antra, hi fontes, ipsa hæc iuga frondea tantum
Me capiunt, quantum densis nox atra tenebris,*

*Aut, cum improvise celum ruit omne procellâ,
Percussæ nimbis segetes, & grandine vites.*

Vsque adeo premit, ac mentem dolor improbus haurit.

*LYCID. Quidquid id est, ne conde sinu: medicina do-
lori est*

*Illius indicium. Quæ non fluit unda, putrescit,
Et ruit obiecto violentior aggere torrens,*

*Et compressa parit maiorem flamma ruinam,
Inclusiq; Euri tellurem atque oppida quassant.*

Sic quoties celat causas, altaq; repostus

*Heret mente dolor, damno est sibi: pectore clausæ
Marcescunt lacrymæ, spirantq; in viscera tabem.*

Occidit hoc nuper morbo Lycus, occidit Alcon.

At si quid fortuna tibi crudele minatur,

Antè luem pecori, aut stabulis incendia mittat,

Aut capiti nostro quæ sint mala cumq; reseruet.

Te sine magna Pales squalentia linqueret arua,

Lugerent armenta, armentorumq; magistri,

Fistula nec cuiquam curæ foret. Hæc mea certè,

Ludi-

Ludib

Nec

Quod

Carm

Quin

Atat

MEN.

Teq; a

Verus

Egon

Egon

Non f

Mæne

Cui me

Cum d

Fædus

Quicun

Quam

Nostrag

Quis ca

O nimis

Infelix

LYCID.

Ludibrium ventis piceâ penderet ab altâ.

Nec pulse valles, vocisq; referret imago,

Quod mihi cantandi cupido dictare solebat

Carmen Apollineâ demissus origine pastor.

Quin ego digressus silvis, lucemq; perosus,

Ætatem in duro traherem miser Apennino.

MEN. Si tibi tantus amor luctus cognoscere nostros,

Teq; adeò tangit dolor hic meus, accipe. Venit

Verus ab Arcadiâ nuper mihi nuntius, eheu!

Ægonem occubuisse meum: meus occidit Ægon,

Ægon, quo pastor totâ præstantior alter

Non fuit Arcadiâ dulci perfundere cantu

Mænala, seu patrij saltus mulcere Lycæi.

Cui me præclaris captum virtutibus olim,

Cùm daret hospitium nobis illa aurea tellus,

Fœdus amicitia nexu deninxerat arcto:

Quicum sæpè morari, ac ludere sæpè solebam,

Quamquam vicinis fremerent regionibus arma,

Nostraq; finitimæ turbarent otia gentes.

Quis casus mihi te, vel quis Deus abstulit, Ægon?

O nimis in miserum crudelia fata Menalcam!

Infelix pecus ite, nihil moror, ite capellæ.

LYCID. Anne erat ille Ægon, cuius tu carmina

quondam

*Infandam, nimum infandam referentia cædem
 Ipse mihi celsâ (memini) de rupe canebas,
 Vnde omnes latè turres ac Roma videri?
 Sic inflectebas inter suspiria vocem,
 Vt mihi visa iterùm fuerit discedere tellus,
 Atque iterùm mæstâ inuolui caligine cælum.*
 MEN. *Ille erat: illum atro merferunt funere Parca,
 Aurea diuino modulantem carmina plectro.
 Esse quid hoc dicam, quod tam breue ducimus æuum
 Mortales, viuunt ceruî, coruiq; tot annos?
 Vidi ego succisas iterùm reuirescere quercus,
 Exutosq; annis iuuenescere sæpius angues.
 Quin & auem fama est, seclis iam quinque per actis,
 Oppetere, eq; rogo, quem, quo nutritur, amomo,
 Et nardi calamis, & odoro cortice myrrhæ
 Extruit ipsa sibi, vitam instaurare recentem.
 Ast hominem nec fata sinunt producere vitam,
 Nec semel extinctum remeare in luminis auras.
 Nympha, immortales Nympha, succurrite nobis:
 Dicite si qua viret vestris in montibus herba,
 Quæ gelidos animam reuocet vitalis in artus.
 Dicite: tum memor hîc vobis altaria ponam,
 Et tenerâ faciam meritis pro talibus agnâ.
 Quid loquor? abripiant venti mea vota proterui,*

Et

*Et pre
 Ægon
 Crudel
 Crudel
 Cedere
 Immen
 Clauden
 Et dare
 Sed forj
 Languis
 Ipse inte
 Nescius
 Quamq;
 Certus e
 Sæpè ete
 Dum tac
 Leuam
 Cumq; a
 Dissona
 Sæpè &
 Quod su
 Quà Tib
 Pacato L
 Dein vir*

*Et prece nequidquam Divos atque astra fatigo.
 Agon hinc abiit, nec quisquam Agona reducet.
 Crudeles Diui, crudelia sidera, Nympha
 Crudeles; sed tunc cunctis crudelior Agon,
 Cedere qui vitâ potuisti absente Menalca,
 Immemor heu nostri. Licuisset lumina saltem
 Claudere, & extremum lacrymis perfundere nostris,
 Et dare, si quid id est, frigentibus oscula labris.
 Sed forsân, cùm tu loquerere nouissima verba
 Languidus, ac dulces raperet dolor ultimus auras,
 Ipse inter letas ducebam pocula mensas
 Nescius, aut queruli dirimebam iurgia Codri.
 Quamquam, si penitus mihi mens non caca fuisset,
 Certus ego hos olim potui prænoscere casus.
 Sæpè etenim esculeâ captanti frigus in umbrâ,
 Dum tacitus sedeo, dum spirat amicior Auster,
 Leuam nescio quid pepulit mihi protinus aurem:
 Cumq; admouissem teretes ad labra cicutas,
 Dissona feralem reddebat fistula cantum:
 Sæpè & spontè suâ manibus delapsa cadebat.
 Quod superest, tumulum extincto statuemus inanem,
 Quâ Tiberis sacrum velatus arundine crinem
 Pacato Latias interluit amne ruinas.
 Dein viridi in trunco nostri monumenta doloris*

D

Inscri-

*Inscribam lacrymans : quæ fortè notabitur arbos,
Non illam venti eruerint , non frigore bruma
Leserit , aut ardens inimicis solibus æstas.*

*Fixa solo stabit , facietq̄, nepotibus umbram,
Æternùm testata meos hoc carmine luctus :*

SALVETE ÆGONIS CINERES , QUÆCVMQVE TE-
NET VOS

IN TERRIS REGIO. VOBIS HIC IVSTA QUOTAN-
NIS ,

QVI VICINA TENENT PASTORES PASCVA, SOL-
VENT.

VIVENTEM COLVIT, NVNC RAPTVM LVGET, ET
ABSENS

ABSENTI TVMVLVM POSVIT TITVLVMQVE ME-
NALCAS.

*LYCID. Sed tu desine plura : vètat se quippe querellam
Urgeri nostris , qui nunc , vt credere fas est,
Exceptos calo vates , exceptus & illo,*

Cantantes audit , pariterq̄, auditur ab illis.

*Et tua dum mulcet nos fistula , pronus abit sol,
Compellitq̄, greges in septa reducere pastos.*

Cras facere exequias , manesq̄, vocare licebit.

A D

A V

P A

N

Tityrus

Ambo

Carminè

Antrum

Efficit :

Vestit , e

Alludu

Hic puer

Fecerat

Pastores

Quin &

Pan Deu

Horum e

Carminè

Tu mo

Sfortia, J

A D
P. S F O R T I A M
P A L L A V I C I N V M S. I.

Nicander.

N Vper ad Albunea siluam, quà rupe sub altâ
Spumanti præceps Anio deuoluitur amne,
Tityrus & Lycidas leti florentibus annis,
Ambo pastores, ambo cantare periti,
Carminè certauere. Locus certaminis antrum,
Antrum umbrosum, ingens, pumex cui plurimus arcu
Efficit: at iuxtà lato se gramine tellus
Vestit, & eternum violis vernantibus halat,
Alluduntq; leues auium concentibus aure.

Hic pueris locus: hîc, cùm sol altissimus umbras
Fecerat exiguas, steterunt cantantibus illis
Pastores gregis immemores, grex immemor herba.
Quin & Hamadryadum chorus affuit, affuit ipse
Pan Deus, ac fremitu Satyri plausere secundo.
Horum ego certamen, mihi quod narrauit Amyntas,
Carminè non vano referam, nisi vanus Amyntas.

Tu modò, si Musam non dedignaris agrestem,
Sfortia, stirpis honos magna, quo sospite sacrum

D 2

Tollit

Tollit adhuc supra gentes caput Itala virtus,
 Huc ades; hinc molli mecum considerare in herbâ
 Interea, ac lentus poteris captare beatam,
 Quam Zephyris quercus ludentibus explicat umbrâ,
 Dum rabidum latrat Canis aestifer, aruaq; findit
 Torrida, dum tibi sudantur quæ Bætis & Ister
 Miretur, seriq; legant monumenta nepotes.

Ergo ubi propter aquam viridanti in gramine ripa
 Procubuerit, prior Lycidas: En Tityre nobis
 Illa dies tandem, bene quæ decernere possit,
 Quis nostrum melior cantu sit, & arte cicutæ.

TIT. Quo me cumque vocas adsum: sic adsit Apollo
 Non ego detrecto certamina: non ego, forsitan
 Ut reris, canere indoctus. Scit victus Iolas,
 Scit Dorylas, scit Acon, scit Tybridis accola Daphnis.
 L. Tu mentem huc aduerte, Mycon: nec sit graue nostras
 Audire, arbitrioq; tuo componere lites.

MYC. Ludite quæ vultis, cantuq; exoluite curas.
 Pastori licuit semper, semperq; licebit,
 Cum bene paut oues, geniales dicere versus.
 Ut si unquam licuit calamis, si versibus unquam
 Ludere, nunc pastor calamis, nunc carmine ludat,
 Quando suas sibi pascit oues, ouiumq; suarum
 Vellera securus sibi tondet, & vbera mulget.

TIT. Incipe

A

TIT. I

LY. Na

Vel mi

Mate

MYC.

Nican

Plaudit

Cui Di

Et gent

LYC. N

Sed vat

Nos hu

Ac mi

MYC.

Pastores

Pascunt

Sic dece

Quid f

Muner

Conciper

Et caner

TIT. U

Accipie

LYC. No

TIT. Incipe tu primùm Lycida: nos deinde sequemur.

LY. Nulla mora est: tua iussa sequor. Sed nequa sit isti,
Vel mihi suspicio meditati carminis, omnem
Materiem præscribe, Mycon, legemq; canendi.

MYC. Et dubitatis adhuc, cùm laudes, claraq; facta
Nicandri montes resonent, vallesq; profunda?

Plaudite Nicandro, Nicandrum tollite ad astra,
Cui Diuùm imperijs magni custodia templi,
Et gentes latè in Latias commissa potestas.

LYC. Non opis est nostræ Nicandri dicere laudes,
Sed vatium, quibus est animus diuinior, & vox:
Nos humiles humili res dicere carmine sucti,
Ac miscere leues per mutua iurgia lites.

MYC. Non semper leuiora decet resonare cicutâ
Pastores Latios; sed vt ipsa armenta gregesq;
Pascuntur nunc valle cauâ, nunc montibus altis,
Sic decet interdum gracili nos promere cantu,
Quid faciat pingues pecudes, quid pabula lata,
Munera queq; leues vincant Amaryllidis iras;
Concipere interdum validos sub pectore motus,
Et canere heroas, & numina magna Deorum.

TIT. Audebo: obsequium Nicander fronte serenâ
Accipiet, si non carmen laudabit & artem.

LYC. Nos quoque, nos quâquam tenui conabimur ore

*Grandia : conanti veniam dabit ille , sinetq̄
 Me laudi , meritisq̄ suis , & grandibus ausis ,
 Dum maiora paro , facili proludere versu.
 Illi nostra quies , illi gratissima ruris
 Otia debentur : quin ipse hic spiritus illi
 Debitus : ille meos calamos non passus inertes ,
 Hospitiumq̄ , dedit , collemq̄ , habitare Quirini.
 Et quamquam minimè liceat mihi , ut antè licebat ,
 Sancta impressa notis caelestibus ora tueri ,
 Antè , Mycon , versâ in calum radice videbis
 Tendere Chaonias quercus , terramq̄ , subire
 Frondibus , antè nigro manabunt lacte capella ,
 Quàm sacer è nostro labatur pectore vultus.
 MYC. Ergò agite , & celebrate virû : sed gētis honores
 Mittite Nicandri proprijs adiungere factis.
 Longa retrò series , quos illa recenset , auorum.
 Hi pacis clari studijs ; hi Marte feroces
 Addiderunt patrijs ingentia nomina fastis.
 Fundarunt alij regali splendida luxu
 Atria ; sollemnes alij caelestibus aras ,
 Ipsi olim decorandi aris : ingentibus illi
 Muneribus fouère Deas Heliconis , & omnes
 Egregias artes. Gens auri diues & agri ,
 Ausoniaq̄ , domos claris complexa Hymeneis,*

Et

Et latè quondam Tusco dominata profundo,
Quà sacer Alcide portus. Sed nescia virtus
Crescere maiorum titulis. Erit hic vir, hic vnus
Argumentum ingens, messisq; vberima laudum
Vos canite, vt studijs maior puerilibus infans,
Cùm vix à cara depulsus lacte parentis
Figeret incerto dubius vestigia gressu,
Templa telebrarit Superùm, imbueritq; tenellum
Relligione animum: vt fugiens contagia vulgi
Hauserit augustos intra documenta penates,
Queis ille insistens summa ad fastigia rerum
Surgeret, ac fesso tandem succurreret orbi.
Inde, vbi virgineas primæ lanuginis vmbra
Conspergere genas, vt famâ impleuerit Urbem,
Et grauibus curis virides addixerit annos,
Munera per populos obiens: vt sæpè potentum
Limina, & augustas iussus penetrauerit aulas,
Quarum vestibulū ante ipsum manus excubat atra,
Inuidia, insidiæq; truces, fraudesq; doliq;
Nec tamen attigerint illum fraudesve, dolive,
Aut aliæ scelerum pestes. Vt namque per altos
Ionij fluctus, & amaræ Doridos vndam
Integer euadit Siculas Alpheus ad oras:
Sic magnam intactus mentem, fugiendaq; certus,

*Quamuis blanda forent, non immiscere petendis,
Ad patria sese vertit caelestis amores.*

*Testes, quos olim diuino percitus igne
Corticibus teneris atate tenerrimus ipse
Inscripsit versus, & quos iam firmior etas
Ore alio indictos è venâ diuite fudit
Per numeros omnes, quiduis imitante Camœnâ.*

*Dicite, quot vigili versaret pectore curas,
Cum victum miseris tellus irata negaret
Gentibus, & crebra viduarent oppida mortes,
Bellaq; vicino fremerent insana tumultu,
Quâ centum Eridanus fluuijs, luctuq; sororum
Diues init Libycis regnatum flatibus equor.*

*Quid non Ionio in magno, quâ nota trophæis
Insula Sicanium contra iacet alba Pachynum,
Quid non & Rheni sinuosum gessit ad amnem,
Dum pacem indignam Superis inhonestaq; damna
Fœdera, frustra hominum testatus iura Deûmq;?
Hunc si sancta prius tribuissent numina terris,
Non toties luctu impleffet Germania celum,
Quod trunca heu toties prouoluens busta, virûmq;
Cade calens Albis glaciale resolveret equor,
Tristiaq; alberent inhumatis cladibus arua.
Non dulci patriâ extorres inopesq; Britanni*

Errarem

Errarent terras omnes, maria omnia circum;
 Nec tam bella diu premerent, bella impia Cretam,
 Quâ fatum Europæ pendet; nec inulta doleret
 Ciuibus exhaustas vrbes, cultoribus agros
 Italia infelix, priscos oblita triumphos,
 Quin & Sarmatiam ferro quæ vastat & igni
 Barbara gens, rebusq; nouis elata superbit,
 Cederet, ac versis dudum in contraria fatis,
 Ardentis patriæ bustum, cineresq; suorum
 Ipsa gemens, fuso lueret commissa cruore.

Dicite, ut tandem post hæc discrimina rerum,
 Postq; tot exhaustos pelago terraq; labores,
 Romuleas iterum meritorum plenus ad arces
 Venerit. Haud mora: vix aderat, cum vidimus ipsi
 Murice fulgentem Tyrio succedere curis
 Iam senis Agonis, rerumq; assuescere habenis,
 Donec ad imperij culmen fatale trahentes
 Nicandrum Superi sacratâ in Sede locarunt.
 Heret adhuc animo haud obliuiscenda per æuum
 Illa dies, quæ prima virum mortalibus ægris
 Sublimem solio ostendit, cum pectore clausum
 Spiraret Numen, vultuq; immobilis alto
 Diuideret sacrâ caelestia munera dextrâ.

Hinc canite, ut redeant nostris felicia siluis

*Sæcula, & antiqui mores: ut Copia pellat
 Leta famem Latio, celumq; Astræa relinquat:
 Ut, cogente Deâ, tandem furor impius arma
 Ponat, & agrestem gladij curuentur in usum;
 Quæq; tulere diu patrio procûl ab lare durum
 Exilium tristes inhonoratæq; Camæna,
 Excutiant mærorem animo, Phæboq; canente
 Sollemnes ducant choreas per amæna vireta,
 Rursus & incipiant heroum dicere laudes.
 Sic ubi tempestas nil tale timentibus aruis
 Incubuit, stragemq; dedit, si nubila cedant,
 Si lenes redeant Zephyri, solemq; reducant,
 Ridet ager, curuumq; nemus se rursus in auras
 Explicat, & sulco seges inclinata resurgit.*

*Nec finite indictum, ut passim decora alta Latini
 Nominis informes inter defossa ruinas
 Erigat: ut priscum templis instaret honorem;
 Vellat ut è nostris dumos, herbasq; nocentes
 prouidus, & letas inducat montibus umbras;
 Utq; suas, Diuumq; sacras inscripserit ædes:
 NVLLI FAS CASTVM SCELERATO INSISTERE!*

LIMEN.

*Tempus erit, quo facta dehinc maiora canetis,
 Cùm, suadente illo, positis ciuilibus armis,*

Cessabit

Cessabit tandem quod Gens Feronia bellum
 Vpiliâ cum gente gerit. Tum tota repentè
 Tempeſtas belli Ionium descendet in æquor:
 Tum populum latè victorem, ac fata ferentem
 Vltima, & Agæi rumpentem clauſtra profundi,
 Quò meritas repetat pœnas, gentemq; superbam
 Rypheas hyemes ultra, Tanaimq; releget,
 Pallidus Odryſiâ ſpectabit ab arce Tyrannus.
 Sic ubi longa fames aquilam, cædiſq; cupido
 Acrior ad terram ſpeculâ dimiſit ab altâ,
 Tum qui ſe nouus ad ſolem circumſpicit aureo
 Fulgentem tergo, ſquamisq; recentibus anguis
 Vicinâ condi properat ſub rupe; ſed illum
 Improuiſa ſuper volucris venit, & premit ungue,
 Nidorumq; dolos, auiumq; ulciſcitur iras.
 Tum demum exuerit vinclis ſeſe inclyta tellus
 Diuini ſeruans monumentum ac pignus amoris.
 Tum caput attollet Silois, Tybrimq; parentem
 Iordanes, iaculisq; colet crinitus Orontes.
 Tum dulcem nobis longo poſt tempore tandem
 Fas erit Arcadiam, lucoſq; reuiſere ſacros,
 Taygetiq; nemus nigrum, fonteſq; Lycai.
 Nec minùs Arctoo properat quæ litore Pallas
 Romanum ad Tiberim Patribus ſpectanda Latinis,
Graiorum

Graiorum

*Graiorum decora, & caras inuiset Athenas,
 Frigus & ad sacri ripam captabit Iliſſi.
 Tum mores hominum miteſcent, tum pecus omne
 Vnum Paſtorem, atque vnum cognoſcet ouile.
 At tu, SANCTE PARENS, hominũ celebrabere votis,
 Africa quã longẽ pluuium porrecta ſub Auſtrum
 Ambuſtum Oceani medijs caput inſerit undis,
 Quãq; Caledonijs Thule pulſata procellis
 Proſpiciſt ignotos curuo de litore fluctus.*

*Tale Mycon certare volentibus argumentum
 Tradidit, hanc rerum ſeriem: quam deinde ſecuti
 Tityrus & Lycidas, nemorum plaudente coronã,
 Plurima ſub ſacrã fuderunt carmina quercu,
 Quæ tacito ſecum meditari examine mentem
 Conuenit, vt meliũs referamus in ordine quicquid
 Tityrus & Lycidas ſacrã cecinere ſub umbrã.*

ALEXANDRO VII.
 PONT. OPT. MAX.
 RENVNCIATO.

VT ad vireta Pindi ab Vrbe Romulã
 Bono profecta Fama venit alite,
 Tenere ſceptra CHISIVM, nouem Deas
 Comam ferunt ligaffe fronde Delphicã,

Ebur-

Eburneoq³ collo eburna barbitos
 Vt alligata, constitisse protinus,
 Vbi perennis vnda prata diuidit
 Odore leta graminum virentium.
 Ibi decenter implicasse mutuas
 Manus, pede impulisse & arua libero:
 Ibi increpante pectine aureas fides
 Diu negata condidisse carmina.

Dies beata ter quaterq³, vatibus
 Canenda semper, & colenda gentibus,
 Vetusta secla que reducis aurea,
 Fidemq³ cum sorore ab axe deuocas!
 Vides, redux vt Africis ab areis
 Latina iam reuisat arua Copia,
 Famemq³ pellat Africas ad areas?
 Vt alma Pax neces & arma submouens
 Graui cruenta bella compede alliget?
 Tuo, beata lux, fauente numine
 Loqui ecce rursus antra, rursus incipit
 Tegi erudita latiore frondium
 Honore silua, largiorq³ Pegasi
 Sonante riuus exilire ab vngulâ.

Vbi hæc dedere dicta, nona Virginum
 Chorum iubet silere, & vna concinens
 Lyram maritat altiore carmine.

Ebur.

DE

POEMATA
DE EODEM.

Ergò inexplèto miserâs flagello
Dire agunt gentes? Piget heu sinistram
Tam diu sortem doluisse, & orbis
Fata ruentis.

Vidimus campo Libitinam aperto
Huc equis illuc volitare nigris,
Quæq; Gradiui solüisset ardor
Ossa legentem.

Decolor tabo Sicoris, Padusq;
Testis, & ripâ Thamesis cruentâ,
Magnaq; aduersus Thamesim resoluens
Ostia Rhenus.

Turbine hinc nostras Oriens citato
Acer in clades ruit, hinc auorum
Cimber ulcisci cupidus Latino
Sanguine manes.

Hinc leui frontem redimita culmo
It Fames circùm, sequiturq; Pallor
Tristis, & scisso pavidus capillo
Luctus euntem.

Sed per hæc ardens in it astra Virtus,
O datum Europe decus, & leuamen

Dulce,

Dulce

Mon

Hercu

Nec s

Tu bo

Pacis,

Te sac

Flecten

Poplite

Supplic

Nam

Mont

Totum

Vos A

Ponite

Iam sa

Cur in

Frbinm

AVGVSTINI FAVORITI. 63

Dulce, ALEXANDER, miserante fessas

Numine terras!

Monstra si tellus manibus negasset

Herculis, magnus latuisset heros;

Nec suo audisset resonare Tuscum

Nomine littus.

Tu bone fructus reuehes benignus

Pacis, & plenis Cererem maniplis;

Te sacrum doctæ Tiberim reuisunt

Vindice Musa.

Flectere insuetum tibi cerno victos

Poplitem Parthos, Arabasq; fracto

Supplices arcu dare thura nostris

Mascula templis.

Nam comâ latè viridante QUERCVS

Montis insedit iuga Vaticani,

Totum vt humanum genus hospitali

Protegat umbrâ.

Vos ALEXANDRO gladium sequestro

Ponite, & motus animi calentes:

Iam satis cædis, cinerumq; : ferro

Parcite Reges.

Cur in insontum malè pertinaces

Urbium casus acuuntur enses,

Dulce,

Iustius

Iustiùs Thracum quibus imminentùm

Turba periret?

*Qui super campis glacialis ora,
Italumq₃ aruis, pelagoq₃ fusus,
Barbaram sanguis potuisset omnem ex-
Scindere gentem.*

*Iam pio tandem sociate fortes
Fœdere in Creten, Solymanq₃ dextras.
Ite victores pia vota magno
Soluere busto.*

*Ite: Naupaëti recubans in antro
Nuper auditus grauiore Triton
Præsciis conchâ cecinisse fracti
Colla Tyranni.*

*Thraciæ vobis animæ fauentes
Carbasa in Syrtes inimica vertent.
CHISIVM sidus reget omne certâ
Luce periculum.*

DE MAXIM

DE EODEM.

CLades furentis quisquis Europa graues
 Abominatus, atque Christiadum (nefas!)
 Contaminatas scelere ciuili manus,
 Multa rogasti Numen iratum prece,
 Rediret agris alma pax mortalibus,
 Et qui profanis mutuam in stragem duces
 Aguntur odijs, fœdere inter se pio
 Iuncti in superbos arma Thracas verterent;
 Quisquis reuersam cernere optasti diu
 Cornu beantem diuite arua Copiam,
 Reducesq; cum sorore Pietatem ac Fidem,
 Et ad antra Cyrrha iam diu silentio
 Tristi iacentes, & recusantes lyram,
 Rursum canentes fontis ad caput sacri
 Audire Musas; quisquis Urbem redditam
 Decori intueri, prisca quod virtus patrum
 Parauit, artibusq; florentem bonis;
 Aras corollis, eia, consternas pius,
 Summoq; gratus vota persoluas Deo:

DE MAXIMVS habenas rerum ALEXANDER tener.

E

IN

INEIVSDEM S. D. N.
DIEM NATALEM.

VENIT ALEXANDRI natalis. Supplicet aris
 Turba frequens: flammis fumet acerra pijs.
 Nec citharæ sileant, citharis nec carmina desint:
 Huc, age, qui citharâ, carminibusq; vales,
 Vos quoque, felices animæ, pia nomina, Vates,
 Quos Latium, quos & Græcia terra tulit;
 Seu vos æternùm retinent Parnassia Tempe,
 Seu choream in siluâ ducitis Elysiâ;
 Quandoquidem manes imâ tellure repostos
 Arte ferunt, viui quam coluere, capi;
 Cingite fronde comam, & Troiâ Thebisq; relictis,
 Natalem magni concelebrate Patris.
 Et dum, VIVAT IO, resonamus, amabile carmen
 Integret Elysum, Pieriumq; nemus.
 At vos, Aonides, quarum sub numine sacro
 Leta virent doctæ iugera Castalia,
 Flectere queis animos, & inexorabile pensum
 Parcarum citharâ carminibusq; datum est,
 Si puerum arcanâ faciles fouistis in umbrâ;
 Si iuuenem purâ sæpè rigastis aquâ;

Illu

AV
 Illius
 Toll
 Si plan
 Cùm
 Dum l
 Ac
 Fallor?
 Fron
 Et num
 Signa
 Ergò d
 An
 Quo C
 Litor
 Quo tan
 Telor
 Tu mo
 Qui j
 Quæ ral
 Quæ
 Hinc pre
 Hinc
 Heu con
 Arma

*Illius ob carmen nostri si gloria sæclī
 Tollit se vestris ardua verticibus;
 Si plausum tripodes, vocaliaq̄, antra dedere,
 Cùm Deus hunc magnum misit in imperium:
 Dum lucem hanc colimus, cantu fidibusq̄ fauete,
 Ac pede, res agitur vestra, fauete Deæ.
 Fallor? an excite veniunt ad sacra sorores,
 Fronde coronatas expediuntq̄ lyras?
 Et numeris certare parant? Certaminis huius
 Signa dat è summo Calliopeia iugo.
 Ergò diem faustis celebremus nos quoque votis:
 Annus enim nobis sæpè canendus adest,
 Quo Christum accipiant ultrò regna inuia nautis,
 Litoraq̄ argenti siqua sub axe iacent,
 Quo tandem à miseris rubigo turpis aristis
 Telorum duram transeat in segetem.
 Tu modo dexter ades, tantisq̄ allabere cæptis,
 Qui flectis nutu regia corda tuo.
 Quæ rabies armet populos, quæ prælia poscant,
 Quæ scelerum, quæ sit Martis imago, vides.
 Hinc premit Heluetiam strictis furor impius armis;
 Hinc luget patrio Sarmata pulsus agro.
 Heu coniuratis etiam sociata Britannis
 Arma metum populis exitiumq̄ ferunt!*

Heu iter infaustum relegens feralis Enyo
Itala pugnaces ducit in arua manus!
Ceu Padus Insubres cum turbidus inuehit imbres,
Quos miseri luctus augeat agricolæ.
Hinc etiam ferrum Odrysi crudele Tyranni
Per Venetium clades imminet Italiae.
Scilicet Italiam contra bella impia surgunt:
Huc inhiant diræ crimina barbarie.
Tu tamen ô populis tellus assueta regendis,
Ingenio atque armis inclyta, parce metu.
Maxima ALEXANDRI virtus tibi militat, altis
Alpibus & gemino firmior usque mari.

A D E V M D E M,
 de hesterno fulmine.

Cesserat atra fames Latio, TE, Maxime Princeps,
 Vindice, & horribilis, sed sine clade, lues;
 Cum misera nondum placatus Iupiter Vrbi
 Illam maiori deuouet exitio.
 Pallentem immittit morbum, quo Flavius ager
 Detinuit multos anxia corda dies.
 At Iuuenem egregium populis donare coactus,
 Arripuit tandem tela trifulca manu.
 Irrita sed pariter ceciderunt fulmina, & iram
 Numinis ante tuos deposuere pedes.

A D

A D

FLAVIVM CHISIVM
ALEXANDRI VII.

PONT. OPT. MAX.

FRATRIS FILIVM.

P*Hæbus ubi primùm reuehit cum luce labores,
Redux ab orbe suaueolentis Indiæ,*

Eius ab aspectu pendet prænoscere sollers

Ligur magister atque arator Appulus,

Quid pelago campisq; niger denuntiet Eurus,

Orionisq; triste sidus apparet.

Nam si nubilus obducatur caligine vultum,

Vterque cautus abstinet periculo;

Sin autem extulerit nebulis rosea ora fugatis,

Hic alligare vomeri boues, at hic

Soluere veliuolam properat de litore puppim,

Rates & equor execrante coniuge.

Haud aliter te, qui priscum genus indole pulcrâ,

Et ore, suauibusq; moribus refers,

E 3

VI

A D

Vt nitidum os, FLAVI, diuino lumine vidit
 Recentis extulisse more sideris,
 Suspexit Roma, estq; animo prudente futuri
 Dies sibi augurata candidissimos.
 Latè humiles terras animo nam despicias alto,
 Cupidinumq; vulgus impotentium
 Sub pedibus premis, infelix quibus acta iuuentus
 Tumet furente peius Adriatico.
 Vnus amor recti, virtutis te decor vnus
 Iuuat, pudorq;, comitasq; Chisia:
 Degeneremq; vocas, veterum qui iactat auorum
 Iners propago nomen atque imagines.
 Quare hominum studia, ac dulces ante omnia Musæ
 Nouam micare quando spem vident sibi,
 Erexere animos. Tu Diuas excipe blando
 Domesticam secute gloriam sinu.
 Scilicet Augusti referentem nomen & artes
 Virum memento sanguinis decus tui.
 Qui nisi regali iussisset mente beatum
 Patere limen hospitale vatibus,
 Egregios vt auos, & auos numeraret auorum,
 Vt esset ampla res, opesq; Chisia,
 Frigidus, heu, mutusq; foret sine nomine puluis,
 Per ora nec volaret inclytus virum.

Quam

Quamquam opera precium priscorum ingentia non est

Referre facta Patrum, ubi præt suis

Maximus auctor ALEXANDER, qui cum pietate

Suaq; sorte robur aequat ingeni.

Ille vides ut sæpè iubet secedere curas,

Onusq; ponit, & reclinat in sinum

Musarum. Hæ solio nimirum cum Themide ipsâ

Sororibusq; pulcer assident chorus.

Credo equidem: neq; enim ingenijs fuit hospita sacris

Pudor vireta relinquere & iugum biceps

Pro Vaticano, pro dulci colle Quirini,

Vbi perennis aura veris intepet.

Nec minùs intereà populis assuesce regendis,

Id approbante, qui benignus imperi

Te vocat in partem rerumq; arcana, secutus

Quod omnium supremus arbiter Deus

Suadet, ALEXANDRI qui res, & facta reliquit

Sibi, suoq; temperanda numine:

At regere imperio volucres elementa ministros,

Polumq; iussit, & rotare sidera.

Iamq; decus, patrio tibi quod promittitur astro,

Et expetita feruidis Quiritium

Votis alma dies aderit, cùm Romula pubes

Metu soluta, tristibusq; nanijs,

*Te proceres inter Latios, spem Tybridis altam,
Honore cernet eminere debito.*

*Mox linquentem urbem comitabitur omine lato
Iter precata molle; seu iubeberis*

*Ire Alpes ultra, seu te committere ponto,
Etrusca præter & volare litora.*

*Olim namque tibi Regum componere dextras
Deus reseruat, & ligare mutuo*

*Fœdere in excidium Thracum, tua iussa sequente
Per æquora alta me, per Alpium iuga.*

*Tum mihi, tum magnis pia vatibus arma vicissim
Canentur arma, fortiumq; dextera,*

*Queis feret auspiciis Solymæo dona sepulcro
Ab occidente vectus hospes ultimo.*

*Medus ALEXANDRO tunc demum ac Thracia supplex
Sacros fidelis osculabitur pedes.*

CLEO-

CLEOPATRA
 IN HORTIS VATICANIS
 A D
 CHRISTINAM,
 Suecorum, Gothorum, Vandalorum
 Reginam.

S I te spectaclum infelix, si tristia tangunt
 Fata mee duro benè sculptæ in marmore sortis,
 O nostros dignata lares inuisere mundi
 Cardine ab extremo, patriâ regnoq; relictis,
 REGINA, heroum nulli virtute secunda,
 Aurea quos olim tulit ætas, maxima Olympi
 Numina cùm humanos non dedignantia cætus
 Tecta frequentabant mortalia, castaq; gentis
 Pectora non falsa complebant laudis amore;
 Huc ades. Illa ego sum Latijs celeberrima fastis
 Femina. Nosti angues, animumq; in morte ferocem.
 Quò properas? Saltem alloquio solare dolentem
 Reginam Regina; nec est indigna videri
 Forma loci, & sacris regio gratissima Musis,
 Quæ nemus hoc, fontesq; colunt, iugaq; alta, viretis

Cyrrha posthabitis, & verticibus Parnasi.
 Hic ubi Gratorum artificum miranda videbis
 Signa antiqua, tue gentis quibus ira pepercit,
 Abstinentq; manus artem mirata vetustas.
 Ut de me sileam, vident hos, qui robore multo
 Luctantem, ingratosq; Deos, arasq; vocantem
 Arrecti miserum spiris ingentibus hydri
 Laocoonta ligant? Ut anhelat! ut ore supremum
 Ingemit! ut socios implorat, opemq; propinqui
 Herculis! Ipse quidem casum dolet, & cupit angues
 Elisisse manu, ac primos iterare labores
 Phidiacus labor Alcides; sed enim aspera Iuno
 Heroa immeritum dum grandine pulsat & imbri,
 Non tantum orbavit clauam, exuuijsq; leonis,
 Verum & poplitibus nervos, humerisq; torosa
 Brachia diuellit, fecitq; ex Hercule monstrum
 Informe, ignaræq; (nefas!) ludibria turba.
 Ast illum informem licet, & sine nomine truncum
 Miratum huc Ararim veniunt, Rhenumq; bibentes,
 Et viuos illinc discunt effingere vultus.
 Cetera quid memorem? Nilum, Tybrimq; parentem
 Spirantes docto in silice, Eridanumq; Tagumq;
 Natio fulgentem auro, Gangemq; superbum
 Eois opibus, quos omnes dadala, & ipsi

Amu.

A
 Amu
 Aur
 Hic g
 Pocula
 Merc
 Et ma
 Omnes
 Quam
 Huc e
 Aud
 Nobil
 Ferre p
 Dulcia
 Vidi eg
 Incessu
 Aut
 Olim q
 Qui v
 Irata s
 Quam
 Crude
 Quò p
 Namq
 Qui su

AVGVSTINI FAVORITI. 75

Emula Naturæ finxit manus? Hic habitant Dij.
Aurato hic Phæbus percurrit pectine chordas:
Hic gelidam fundit proles Semeleia lympham,
Pocula, deliciasq; tuas: hic otia degunt
Mercuriusq;, minaxq; rubenti castide Mauors,
Et magni Aeneæ genitrix, & candida Phæbe,
Omnes aut Diui, aut Diuûm genus: unaq; deerat,
Quam studijs, vultuq; refers, factisq;, Minerva.
Huc & ALEXANDER (Fabium tunc nomine dici
Audieram) indocti fugeret cum murmura vulgi,
Nobiliumq; manus iuuenum comitata solebant
Ferre pedem, hic tristes animo deponere curas,
Dulcia securæ ducentes gaudia mentis.
Vidi ego, & in cubitum surrexi oblita doloris,
Incessumq; viri obseruans & lumina, dixi:
Aut Babylon ignara futuri; aut hic erit, hic vir,
Olim qui Latiam regnando restituat rem,
Qui veteres artes, & secula prisca reducat,
Irataq; pio componat fœdere gentes,
Quamquam animi flecti indociles, & vulnera tactu
Crudescent, medicamq; manum impacata recusent.
Quò properas? ne, Diua, oculis te subtrahere nostris:
Namque ego te rerum seriem, euentusq; docebo,
Qui super heroum sedes, super aethera tollent

Nomen

Emu-

*Nomen ALEXANDRI, sub mortem plurima quando,
Et longè faciem venientis cernimus æui.*

*An te proxima silua trahit, studiumq; ferarum?
Non ibi toruus aper, non duris unguibus ursi,
Quos iaculo cecidisse tuo sæpè horruit Arctos
Vtraque; sed cerui imbelles, capreaq; fugaces,
Pictarumq; cohors non inuadenda volucrum.
Quin etiam casus, & mors ingloria ab altis
Imminet arboribus: nam que nux pinea curuo
Strata iacet campo, Satyros quam ludere circum,
Metiriq; vides thyrso, suâ ab arbore nuper
Decidit, & magno tellurem perculit ictu.
Adde, quòd inclusus Boreas, Eurusq;, Notusq;, &
Et quotquot sæuis agitant plangoribus æquor,
Illâ turre fremunt euersuri omnia latè:
Quamuis sub tanto cohiberi Principe venti
Non indignentur, veniantq; ad iussa volentes,
Iamq; parent iterum Scythicas illidere puppes
Leucata. Ah diram Leucatam & conscia luctus
Saxa mei! heu dolor, heu cladis monumenta nefanda!*

I M.

IMMINENTE IAM AVTVMNO

INVITAT AD RVSTICANDVM.

Recitatum in Academiâ Humoristarum.

Pater Quirine, tuq; Mater urbium,
 Strepente semper astuans negotio,
 Diu valete; tuq; lymphâ nobilis,
 Vbi erudita Pallas ora proluit,
 Paterq; Phæbus aureum lauit caput.
 Vocant enim beata ruris otia,
 Chorusq; mollis innubarum Oreadum,
 Ioque Bacche, Mœnadum frementium,
 Quibus reclamatione Bacchus ebrio
 Caput corymbo amictus, atque pampino
 Decora vincit implicante cornua;
 Bibamus, eia, tempus, eia Mœnades.
 Eamus ergo. seu vetusta Tiburis
 Iuuat videre tecta, siue Tusculum.
 Sed omnis antè cura acerba pectoris
 Recedat vsque ad ultimam Britanniam,
 Laborq; durus inquietus exulet.
 Amor sit vnus, vna cogitatio,
 Carere amore, cogitationibus.

EMI-

EMINENTISSIMO PRINCIPI
 BERNARDINO
 CARDINALI SPADÆ,
 INEVNTE ANNO M. DC. LI.
 BENE PRECATVR.

O Pars altior inclyti Senatus,
 Cuius Romula gens ab ore pendet
 In latis simul, arduisq; rebus,
 Nostri præsidium decusq; sæcli,
 Qui patrocinio tuo fideli
 Omnes ingenuas tueris artes,
 Artes ingenuas adeptus omnes;
 Vultu illo excipe blando, amabiliq;
 Quo tamquam in solio suo renidet
 Maiestas Latij, decorq; priscus,
 Propensum obsequium mea Camæna,
 Dum Iani redeuntibus Kalendis
 Vota concipit, aureosq; soles
 Tibi, ac Nestoreos precatur annos.
 Dexter atque utinam Deus secundet,
 Quæ cum solibus aureis Camæna
 Et cum Nestoreis precatur annis.

Aulæa

Aulæa à fulmine illæsa, aureo tantùm
limbo correpto.

A *Vrum corripuit fulmen; nil cetera lesit.*
Non aliàs cecidit iustiùs ira Iouis.

Faber ferrarius diurnum quæstum
scenicis ludis impendens.

Postquam lassavit miseros incude lacertos
Forcipibus versans æra recocta faber,
Scenica ridendi studio spectacula querit,
Quosq; locat populo mimica turba iocos.
Hinc cæna infelix torquentes lumina cepæ:
Sic illi risus vertitur in lacrymas,

Cùm inhabitaret cubicula, quæ sunt
in fornice Vaticano.

Quas imminentes fornici vides curuo
Ædes inæquali ambitu, sed arcano
Sacras recessu, hortis virentibus letas,
Miroq; hyeme mediâ tepore vernantes,
Me summa Principis benignitas iussit
Incolere; me, qui nuper improbæ nutu

Sortis

Sortis reductum in angulum relegatus,
 Quà bubo, quà diræ striges cateruatim
 FEMALE ab altis carmen integrant nidis,
 Longè à sodalium atque solis aspectu
 Vitam in tenebris ac timore ducebam.
 Succede tectis hospes, & loci felix
 Genio fruare, dum recolligis vires,
 Quas longa passus mille porticus fregit.
 Hic Phidix non signa, non Apellæas
 Tabulas require: non teguntur auleis,
 Tyrio nec ostro splendidi lares fulgent;
 Sed omnium instar vultus est ALEXANDRI.

A D

ALEXANDRVM VII.
 PONT. OPT. MAX.

Ineunte Pontificatus anno quarto.

Non indigna Tvi canerem nunc, Maximè
 Princeps,
 Sed cohibet iustus me, retinetq; pudor.
 Nam recolens lucem, TIBI quæ dedit Orbis habenas
 Natalem celebrat nostra Thalia suum.

A D

VII
 IN
 CURI

V

Salve
 Faci

Quod
 Vis

Redde
 Et

Spes fu
 Non

Urbis p
 Deser

Irrita n
 Sed j

Omnia p
 Mor

Seeta b
 Brac

A D
 VILLAM PERETTAM
 IN AGRO TVSCVLANO,
 Cùm Flavius Chifius S.R.E. Cardinalis
 lentâ inibi feбри detineretur.

Villa decus Latiae telluris, candida Villa,
 Credita cui domini vita salusq; mei;
 Salue ô deposito felix, & pignore tanto
 Factura egregijs urbibus inuidiam.

Quòd si quàm felix, si quàm formosa vocaris,
 Vis quoque tam nobis dicier esse pia,
 Redde illum precibus tandem mitissima nostris,
 Et Romæ assiduis vocibus incolumem.

Spes fuit, his Iuuenem recreatum dulcibus auris
 Non multos intra posse valere dies.

Urbis propterea graue murmur, & aëra lentum
 Deseruit, calo posthabuitq; tuo.

Irrita ne facias qua tu sperare iubebas;
 Sed fac quod medica non valere manus.

Omnia praesidia, atque artem consumsimus omnem;
 Morbi euellendi nulla relicta via est.

Seeta bis ardentem venis fudere cruorem
 Brachia, nec pedibus saeva pepercit acus:

F

Non

Non tamen idcirco penitus deferbuit ardor
 Indomitus: per enim viscera serpit adhuc.
 Omnes experti succos, quos Appula tellus,
 Pinguibus & venis India diues alit;
 Non tamen Appulia, nec quos alit India succos
 Attulerunt, agrum quæ releuaret, opem.
 Nil non tentatum nobis: nil profuit agro:
 Quæq; iuuat cunctos, huic fuit herba nocens.
 Heret adhuc siccis vis morbi infixæ medullis,
 Nescius & stomacho cedere languor iners.
 Iamq; dies illum decies, heu, quinque iacentem
 Lectulus ingrato detinet hospitio.
 Scilicet est illi sedes inuisa quietis,
 Pluma grauis misero est, ipsaq; dura quies.
 Nos verò interea, FlauI cum posceret ægri
 Lapsa valetudo publica damna queri,
 Colle super viridi, nigraq; sub ilice lenti
 Ludimus imparibus carmina iuncta modis.
 Et nunc insidias auibus, nunc tendere damis,
 Nunc iuuat Albanos currere lixtre lacus.
 Ire nec aërii piget ad fastigia montis,
 Vnde humiles terras cernimus, & maria.
 Sæpè suburbanas amor est lustrare ruinas,
 Quæq; iacent veterum tot monumenta virum.
 Atque

A
 Atque
 Dic
 Viuam
 Firm
 Inde su
 Et lo
 Me tam
 Adm
 Nec tan
 Ferre
 Tu nostr
 Istic i
 Pallor ea
 Desin
 Fac rede
 Occup
 Fac reu
 Flore
 Sic tibi n
 Nec ti
 Sic quæ p
 Exule
 Sic tristes
 Iupiter

Atque hîc obliti curarum, Urbisq; laborum,
 Dicimus: O hominum gloria, spesq; breues!
 Vivamus dum fata sinunt, dum sanguis & ætas
 Firma: venit celeri cana senectâ pede.
 Inde super mensâ discumbitur ordine longo,
 Et loquimur multo libera verba mero.
 Me tamen hæc inter domini languentis imago
 Admonet in magnâ vivere tristitiâ;
 Nec tantum precibus Divos onerare, sed ipsis
 Ferre iubet saxis vota precesq; dolor.
 Tu nostro, tu, Villa, precor, succurre dolori:
 Istic iam luces bis iacet ille nouem.
 Pallor eat, maciesq; omnis procûl, & mala febris
 Desinat alterno corripere ossa gelu.
 Fac redeat pedibusq; vigor, sensusq; palato,
 Occupet & totâ lumina nocte sopor.
 Fac reuocent vires excusso membra veterno,
 Floreat & leto pristinus ore color.
 Sic tibi ne pinguem lædant mala gramina messem,
 Nec timeat siccos vinea culta dies.
 Sic quæ perpetuò velat nebula improba Romam,
 Exulet æternum finibus illa tuis.
 Sic tristes hiemes, & fetos grandine nimbos
 Iupiter intactis arceat arboribus.

Sed, cum opus est, placidum demittat ab aethere, sensim

Qui sole arentem temperet imber humum.

Ipsa tuos colles viuaci Pallas oliuâ

Vestiat, & Baccho certet amica Ceres.

Quiq; coloratos reditum meditatur ad Indos

Pomorum nullo vincetus honore caput,

Hinc legat Autumnus semper sibi poma, suasq;

Conferat huc omnes fertilis annus opes.

Prætereà si fama tibi, si gloria cordi est,

Villarum fies tu quoque nobilium.

Nam tibi munera leta, tibi annua sacra feremus

Instructi citharâ, carminibusq; sacris.

Huc ego cum Musis Parnassia templa potenti

Carmine traducam, Pieriosq; lacus.

Hic edera surgent, hinc laurus digna Poëtis,

Hâc se victores cingere fronde volent.

Tunc tibi Telegoni cedit locus omnis, & vdo

Quotquot spectantur Tibure deliciae.

Cedet & ipsa Paphos, semperq; virentia Tempe,

Et fies hortis notior Alcinoi.

A D

A

FEI

In

S Ecr
Et

Qua p

Mort

Accip

Quos p

Et vos

Me fini

Illius a

Corticib

Viuet a

Me fini

Tristibi

Quod r

Dulce

Hoc an

Vulnere

A D

FELICEM ZACHIAM

In funere Natalis Rondinini filij.

Ex Albano secessu.

Secretæ nemorum valles, mutiq; recessus,
 Et deserta loca, & taciturna querentibus antra,
 Quæ priscos habitasse ferunt (& credere dignum est)
 Mortales, sine lege pios, sine messe beatos,
 Accipite hos ægro proruptos pectore questus,
 Quos pietas, quos æger amor, luctusq; requirunt.
 Et vos frondoso surgentes vertice fagi
 Me sinite, erepti lugentem funus amici,
 Illius æternum vestris incidere nomen
 Corticibus: meus hîc saltem, dum stabitis, unâ
 Viuet amor, luctusq; mei monumenta manebunt.
 Me sinite hîc viridi carmen, lacrymabile carmen,
 Tristibus ad citharam numeris disperdere in umbrâ,
 Quod recinant, qui se querulis solantur auenis.
 Dulce queri miseris: dedit hoc natura leuamen.
 Hoc animi, quæ vix umquam coitura putares,
 Vulnere dict' amno curat, mulcetq; dolorem.

Plorat Ityn Progne ; consortem turtur ademtum ;
Ceyca Alcyone ; casum Phaëthontis olores.

Scilicet & mæstis implet nemus omne querelis
Flebiliter querens absentem bucula matrem :
Et nunc hæret inops animi , nunc arrigit aures ,
Si quâ fortè procùl crebris mugitibus instet ,
Errantem admonitura sui : nunc acta furore
Dat gemitus incompósitos , & in auia fertur ,
Terror Hamadryadum , stragesq; miserrima silua.
Illa peregrinum , natorum oblita , iuuenicum
Per saltus sequitur , vel festa altaria circum
Flore reuinctâ caput magnis cadit hostia Diuis.

Iusta quidem care iam pridem soluimus umbra
Nec cineri amplexus , largus nec defuit imber
Funeri , ubi casu perculsi , ac vulnere primo.
Sed præstans animi Natalis , & indole pulchrâ ,
Constantiq; fide primis mihi iunctus ab annis
Triste sui desiderium luctumq; reliquit.
Ut me nulla dies solari , nulla queat res ,
Cogar & in longos absumere lumina fletus.
Ergò siue aperit rebus lux alma colorem ,
Siue aufert , umbrâ inuoluens nox humida terras ;
Dilecti manes , dilecta occurrit imago ,
Pallida , languenti viola , vel grandine tacto

Narciss

Narci
Oscula
Cara
Cum i
Me qu
Cum
Asta
Officio
Diffic
Celest
Hæc re
Infelix
Nec sin
Nam
Que n
Addi
Ausp
Que
Cetera
Omnia
Ipse hi
Et fort
Ipse lac
syluaru

*Narcisso similis, frigentiq; ore videtur
 Oscula ferre genis & brachia tendere collo
 Cara meo, qualem supremo in funere vidi,
 Cùm iam frigida mors oculis induceret umbras,
 Me quarentem oculis, & pectore singultantem.
 Cùm Fernandus, amicitiae pars tertia nostra,
 Astartet lacrymans; sancto mox cedere iussis
 Officio lacrymis, Superos in vota vocaret,
 Difficilesq; obitus, animamq; exire parantem
 Caelesti firmaret ope, ac prece feruidus omni.
 Hæc rerum species animum noctesq; diesq;
 Infelix subit; hæc sensus mi surripit omnes,
 Nec sinit à tristi curâ requiescere mentem.
 Nam neque Castalides, mihi dulcia nomina quondam,
 Quæ me illi ad laudẽ comitẽ, quãquam impare gressu
 Addiderant, & amore pio, paribusq; ligarant
 Auspicijs, possunt miserum lenire: nec ipse,
 Quæ releuent agrum, Phæbus pater inuenit herbas.
 Cetera, quæ pariter quondam oblectare solebant,
 Omnia sunt ingrata: nihil iuuat. Hæc loca certè,
 Ipse hic formosi nemoris gratissimus horror,
 Et fortunati gelidus fons graminis altor;
 Ipse lacus ridens, auium secunda voluptas,
 Sylvarum decus, & Latia telluris ocellus,*

*In lacrymas questumq̄, trahunt. Hæc ille solebat
 Mecum animis, studioq̄, pari loca adire quotannis;
 Hic pariter mecum fugientes condere soles
 Alloquio dulci, curarum oblitus, & Urbis,
 Hæc illi regio dilecta: hic sæpius illum
 Naiades pulcræ, pulcræ stupuere Napeæ
 Casta Philetæis sociantem carmina chordis.
 Non tamen astrorum cursus, non abdita terris
 Prodigia, aut ortus ventorum, vel maris æstum,
 Omnia adhuc hominum studijs ignota, canebat:
 Sed Christi Heroas, immoto barbara vultu
 Supplicia expertos, ignominiasq̄, Tyranni;
 Sed laudes Superùm, & diæ virtutis honores,
 Quæq̄ docet verax, & fallere nescius Auctor,
 Humanâ maiora fide penetralia rerum.
 Inde ad ALEXANDRI deflectens inclyta facta,
 Commemorabat, uti Saturnia sæcla redirent,
 Et probitas, & sancta fides, iam Præsîde terris,
 Qui sciret regni hanc molem non ære, nec auro
 Stare, nec arte hominum, sed relligionis amore,
 Sed virtute animi, & veterum pietate parentum.
 Illius auspicio Latij's è sinibus actam
 Esuriemq̄, grauemq̄, luem; decora addita templis;
 Reddita virtuti sua pramia; reddita Musis*

*Otia, & erectas artes: illoq; sequestro
 Venturam populis post tristia bella quietem.
 Omnia, quæ summi quondam præfaga Dei mens
 Cùm fore prospiceret, nostræ miserata labores
 Gentis, ALEXANDRO mandasset fulmina, & orbis
 Imperium, quamquam magnis virtutibus impar.
 Talia non ficto referebat carmine vates,
 Si quando à grauibus curis, studijsq; seueræ
 Palladis, & doctis animum reuocaret Athenis.
 Rudera vel Latij, & prisca monumenta Senatus
 Lustrabat, veterum gaudens incisa metallis
 Ora virum, & sculptas à tergo noscere pugnas,
 Gnarus & armorum. Nemo nam certius illo
 Norat, quæ belli ratio circumdaret vrbi
 Mœnia, quæ victrix aperiret machina muros.
 Illum ego sæpè equitum stantes peditumq; maniplos,
 Et pugne instructas acies, & Martia castra,
 Præliaq; in docto scribentem puluere vidi.*

*Tūne igitur dulces auras, & dulcia nostræ
 Pignora amicitie, tantarum in limine rerum,
 Deseris, inq; tuo surgentes nomine cunctas
 Spes Latij perdis? nihil ergò ars docta medentium,
 Nil herbe valuere? nihil flos viuividus aui?
 Nec fratrum te cura vigil, nec sedula mater,*

*Nec dilecta Deo soror eripuerit periclo ?
 Utq; tuas parco delibem carmine laudes,
 Non tua te pietas, non culta altaria, non te
 Candida mens animi, aut docta facundia lingua,
 Non vis ingenij prestans, & ducta per omnes
 Ingenuas artes, leto subduxit acerbo ;
 Cum gentem innumeram, telluris inutile pondus,
 Non nisi post seram mactet Libitina senectam ?
 O semper damnata pati fata aspera virtus !
 Vidi ego periuras, praedaeq; nocentis onustas,
 Post longos pelagi errores, casusq; per omnes,
 Incolumes tamen ad patriam remeasse carinas :
 Naufraga cum gemeret puppis, quae litore ab Indo
 Tunc primum niueis pacata per aequora velis
 Ibat ouans, Diuumq; aris pia thura ferebat.*

*Interea casum ingemuit Romana iuuentus,
 Fassa suum decus extinctum : ingemuere relicta,
 Et tibi ferali crinem cinxere cupressu
 Pierides, fluuiog; dolens Tiberinus ab alto
 In mare visus aquis Tuscum dilabier atris.
 Ipsum etiam dolor inuictum tot casibus, ipsum
 Flexit ALEXANDRVM, lacrymisq; in funere crudo
 Paene profanari caelestia vidimus ora.
 Quippe acre ingenium Pater equus norat, & alta*

Semina

A
 Semi
 Nimi
 Princ
 Voce
 Siue l
 Verte
 Sueci
 Sec
 Fund
 Secur
 Serpe
 Perq;
 Paup
 Inde
 Alta
 Quoc
 Tang
 Are
 Sed m
 Illa r
 His
 Nemp
 Illoru
 Longi

Semina virtutis , patrioq; fouebat amore.

*Nimirum ille, sacro solium stipante Senatu ,
Principibus , te vate , dabat responsa benignus ,
Voce tuâ solitus populos armare fideles ,
Siue laboraret Venetus , seu tristis Enyo
Verteret Heluetiam , seu bello assueta nefando
Suecia Sarmaticos vastaret milite campos.*

*Sed iam cesset inops dolor infelicia verba
Fundere. Tu felix , Diuorumq; vnus , Olympi
Securâ de parte , nigris Aquilonibus actam
Serpere sacrilegam , populosq; exurere flammam ,
Perq; omnes volitare vides bella impia terras ,
Pauperiem circum , miserasq; ferentia clades.
Inde hominum genus , & casuras despicias vrbes
Altior inuidiâ , & Regum capita ardua calcas.
Quod tibi si celsam mortalis gloria mentem
Tangit adhuc , non tu tabulis , nec marmore Luna,
Æreue , quod Siculis miscent Cyclopes in antris;
Sed merito ipse tuo , & vatum sacrabere chartis.
Illa ruunt æuo tandem consumpta , vel igni :
His Lachesis , rerumq; vices , & fulmina parent.
Nempe tuum posthac nulli violabile fato
Illorum fidibus viuet decus : hi tibi famam
Longiùs extendent vitali carmine , quàm si*

Marmore

Marmore de Libyco, aut Ephyreio duceret ære
 Graia tuam manus effigiem, vel barbara moles
 Egypti ad cælum saxis audacibus iret,
 Insanus labor, & solamen inane sepulcri.
 Quin etiam (qui rarus honos) tibi Belgica plorans
 Sollemnes struit exequias, & funera Clio:
 Carminibusq; sacris inscriptas litore in illo
 Pyramidas statuit, laudum monumenta tuarum,
 Eternùm mansura; licet sepè illius oram
 Litoris implacidum latè voret equor & vrbes.
 Sed neque me immemoris, si vera recepit Apollo,
 Arguerint animi venientia secula: nomen
 Quippe tuum, nosterq; dolor, lacrymæq; manebunt.
 Nec tibi quæ mæsta inferias, ac debita mittit
 Munera ALEXANDRI multum sublata favore,
 Iuerit ad seros ingloria musa nepotes.

Tu verò Latias inter clarissima matres,
 Atque olim numero doctarum addenda sororum,
 Urbis honos, Felix, lacrymis absiste profanis:
 Ne nati turbare velis ingrata quietem.
 Cùm Vaticanam facerem pullatus ad aram,
 Seruari quæ certa fides ossa inclyta Petri,
 Et requiem dulci, veniamq; precarer amico,
 Reddita, vel mihi visa sacro vox reddier antro:

Dit

AVGVSTINI FAVORITI. 93

*Dic bona verba: procùl feralia vota, sacerdos.
Iam pridem cœtu Superùm, solioq; receptus
Egregius iuuenis: scelerum vix flamma piatrix
Distulit aterna pereunti gaudia vita.
Nunc ille etherio graditur spectandus in ostro,
Effigiemq; Dei, cuius fulgore beantur
Celestes anima, multùm sub imagine pulcrì
Quæsitam in terris, manifestâ in luce tuetur.
Iam calo apparet medio, sidusq; benignum
Collibus affulget Latijs, & lumine certo
Signat iter, quo nisa polum subit ignea virtus.*

*Cùm ad Aram Apostolorum in Vati-
cano nouus Sacerdos primam ho-
stiam Deo offerret.*

***S**I te fassa graues mortalia corda labores,
Tactaq; non fictâ relligione mouent,
Magne Deus, lacrymaq; dolor tibi supplice victor
Iratam exarmat fulmine sepè manum;
Respice, meq; tua trepidantem accumbere mensæ
Ipse tuâ in sanctum duc penetrabile manu.
Immunem posthac animum seruabit ab omni
Labe Calix, succis qui scatet æthereis.*

Sit

Dic

*Sit mihi fas illinc potare obliuia rerum,
 Quas auido appetijt gutture nostra sitis.
 Si fallo, feriat lasas me fulmen ad aras,
 Nec dantem pœnas pallia sacra tegant.
 Si fallo, subito mihi terra dehiscat hiatu,
 Tuq; preces surdâ supplicis aure bibas.
 An violare nefas legem cum quolibet ic̄ti
 Fœderis, atque hominum sit mihi sancta fides,
 Pro quâ nil verëar Siculo succurrere flammis,
 Et media impavidum pectus in arma ruat;
 Quæ tibi præsentis tactis iurauimus aris,
 Ferre leues patiar irrita verba Notos?
 Mox aderis niueum crusti conclusus in orbem,
 Me puido arcanas ore canente notas:
 At tibi ne graue sit nostris succedere tectis,
 Sint licet innumeris hospita criminibus.
 Quæ genio, & mensis vasa assuevere profanis,
 Sæpè vides aram ponier ante tuam.
 Multa, quibus coleris, cæcis mortalibus olim
 Tempia Paratonios exhibuere Deos.
 Forsan & hic cineres seruans locus, ossaq; magna
 Heroum, arcano quos habet urna sinu,
 Vel scelerum addictus pœnis, rudibúsvæ Latinis
 Infandâ fuerat relligione sacer.*

Hic

*Hic veteres sisto exuuias nouus hospes, ut Inda
Surgit odoratis ales ab inferijs.*

*Tristes exuuiæ, vitæ miseranda peractæ
Effigies, animo luridâq; umbra meo!*

*Sic horret maculas, nuper quas exiit, anguis,
Atque ipsum infelix terret imago sui.*

*Hei mihi, primæuæ faciem, casusq; iuuentæ
Dum tuor, & dubiæ cæca pericla viæ,
Quo surgunt horrore comæ! quàm frigidus artus
Sudor, & occultum permeat ossa gelu!*

*Talis naufragium passus graue respicit altum
Æquor, & in sicco nauita pallet adhuc.
Quòd si ille impatiens inopem traducere vitam,
Subducit quassam, restituitq; ratem,*

*Tempestate iterùm, & casu doliturus acerbo,
Denique Carpathijs præda futurus aquis:
Vos ô adeste mihi, Superi, vel tu mihi nigras
Inijce casuro Mors, precor, æqua manus.*

*Me tantas euectum ad res, tot honoribus auctum
Æquo animo iuuenem tollere fata feram.*

*Iam mihi, florentes ex quo malè perdimus annos,
Ter decimam supra tertia fluxit hyems.*

*Pars igitur vitæ melior, lucisq; peracta est;
Quamprimùm incipient membra caduca mori.*

Et iam (me miserum!) procùl apparere senectâ
 Incipit, antiquum stipite fulta latus:
 Hanc Morbi, tristisq; Metus, Curaq; sequuntur,
 Quorum agmen claudens Mors quatit atra facem.
 Et nunc quòd viuo, quòd spiritus hos regit artus,
 Munus id, ô Custos Aliger, omne tuum est.
 Pars ea noctis erat, quâ soluere pectora curis
 Incipit, & pigro spargere rore sopor;
 Ecce Quirinalis necopino murmure tractus
 Intremittit, hortorum septaq; lapsa ruunt.
 Dumq; ruunt, simili ad terram traxere ruinâ
 Secum unâ stantes è regione domos.
 Quòd nisi visum esset Superis seruare nocentem,
 Hos ego debueram tunc habitare lares.
 Sapiùs infelix tectum, multumq; poposci,
 Nemo & poscenti dixerat: Equa pete.
 Non tamen exiguos exorauere penates,
 Aptâ vel aratas verba mouere fores.
 Quiq; omni facilis fuerat mihi tempore, durum
 Hac in re sensi, difficilemq; virum.
 Ergò ut visa loci facies, disiectaq; saxa,
 Dirigui: cecidit vox, steteruntq; comæ.
 Nam mihi sum visus pars illius esse ruinae,
 Et dici à populo praterente miser.

Tum

A
 Tum n
 M
 Hac ig
 De
 Tunc i
 Que
 Sancta
 O m
 Nate i
 An
 Scilicet
 Huc
 Nonne
 Ignor
 Quod si
 Debu
 Ipsa tibi
 Venis
 Infelix!
 Et me
 Hac sup
 Quag
 Interea
 Debit

AVGVSTINI FAVORITI. 97

Tum mihi visa parens cadere exanimata dolore ;

Mox hac singultus inter anhela loqui :

Hac igitur de te miseram sperare iubebat

De rebus toties fama secunda tuis ?

Tūne iaces subitā discerptus , nate , ruinā ,

Quem sœui columen sœpè vocare meum ?

Sancta , quid in vestras tantum commissimus aras ,

O mihi perpetuâ Numina culta prece ?

Nate iaces ? nec te genitrix deserta videbit

Amplius ? ah diro funere rapte mihi !

Scilicet hoc magnis est inclarescere factis :

Huc te mortalis gloria adegit amor.

Nōne fuit satius vota inter cara tuorum

Ignotum patrio consenuisse lare ?

Quod si tollere te iuuenem , mediumq̄, secare

Debuerat vitæ stamen acerba dies ;

Ipsa tibi saltem clausissem lumina : saltem

Venisses oculis lætior umbra meis.

Infelix ! & adhuc viuo tibi , nate , superstes ?

Et meus , ut moriar , non habet arma dolor ?

Hæc super extincto fudisset perdita nato ,

Quæq̄, solent matres dicere verba pia.

Interea Superis tanto pro munere grates ,

Debitaq̄, aeterno soluere vota Deo

Ⓒ

Attonitus

Tum

Attonitus casu meditabar. Cetera nosti
 O Loioleæ gentis, Oliua, decus.
 Tu, quem acri ingenio, & laudis nullius egentem
 Ipsa suo Pietas imbuit eloquio,
 Iussit & angusti moderantem frena theatri
 Ad templi Proceres ignea verba loqui.
 Tu mihi caelestes monitus, & dicta reportas:
 Hæc ego iam miles, te duce, castra sequor.
 Te duce monstra Erebi vici, nexusq; resolui.
 Fas est victorem ferre trophæa Ioui.
 Irarum fibræ, fractiq; Cupidinis arcus
 Pendebunt sancto Teiaq; pleetra tholo.
 Iam mihi, quò tenues umbras, & cæca viarum
 Dispiciam, præfert lampada Dius Amor.
 Ille suas etiam nobis accommodat alas,
 Vnde humili possim me quoque tollere humo;
 Ireq; trans celi metas æterna tuentem
 Gaudia, mortali non referenda sono.
 Quòd me siqua trahent terræ contagia, siqua
 Subijciet cordi dira cupido faces;
 Te, CHRISTE, amplectar, lacrymisq; tepentia supplex
 Figam sacratis oscula vulneribus.
 Illa dies subeat, quâ te Iudæa per omnes
 Traductum pænas extulit exanimum:

*Cùm medio Phæbus defecit in athere, & ipsum
 Fædavit tenebris nox adoperta caput:
 Seu totum inuoluit nigrâ formidine mundum;
 Seu tantùm vultus, impia terra, tuos.
 Impia, quandoquidem robur fatale tulisti,
 Vnde Sator rerum triste pependit onus.
 Tûne refers spinas, tibi qui dat poma benignus,
 Et grauidas vites, & sata leta facit?
 Tûne tuis ferrum fouisti immane latebris,
 Diuinum potuit quod penetrare latus?
 Et meritò scelerum tantorum conscia tellus
 Indigno viuis subdita seruitio:
 Iordanesq; (nefas) sacer ille argenteus amnis,
 Et Silois collo turpia vincla gerunt.
 Quodq; nefas auget, tumulo, qui vicit Auernum,
 Obscæni insultant, Thræcia turba, canes.
 Heu pudor Hesperia, sæcliq; infamia nostri!
 Degener à proavis tuq; iuuenta tuis!
 Scilicet æternis Europam inuoluere bellis,
 Vrereq; immeritos gloria maior agros.
 Intereà miseris Pax suspirata colonis
 Exulat, & Latium vix tenet agra suum.
 Ter sedare faces belli conata; ter illi
 Absumfit pennas bellica flamma sacras.*

Hinc meritò luget, nec adhuc se candida Virgo
 Audet ALEXANDRI proripere è gremio;
 Quò Christi pariter signatas nomine gentes
 Mittat in æternæ fœdus amicitia:
 Armaq; bellantum ciuilia vertat & iras
 Threiciæ tandem gentis in excidium.
 Nunc quando alternas in clades armat Erynnis
 Christiadum, oblitâ relligione, manus;
 Nec Venetis longo fractis certamine quisquam
 Audet ALEXANDRVM ferre secutus opem:
 Tu, Melite, Odrysiò nomen fatale Tyranno,
 I celer, & Latijs puppibus adde tuas.
 Hellepontiacas audax inuade procellas,
 Infer & Euxino candida signa mari.
 Barbaricos latè ferro lustrate recessus,
 Et Scythicâ puppes clade referte graues.
 I, decus Europæ, pubes assueta triumphis:
 Gloria vos illuc non moritura vocat.
 Placati nobis inuertent Thracibus Euri
 Equor, & in Syrtes impia vela ferent.
 Auspice ALEXANDRO soluat pia litore classis:
 Fuderit hac hostem, fundet ut ILLE preces.

IN

IN
PHILOMATHIS
MVSAS IUVENILES.

T Andem pudori pone modum tuo,
Fassusq; vultus exere. Tu licet
Et nomen occultes & ortus,
Dicere quem prohibebis: Hic est?

Laus una vatum, nomina fortium
Flectente Ditem tollere barbito
Ab iure Parcarum; sed ipsos
Musa mori vetat æqua vates.

Te fama Thule nouit ab ultimâ:
Te spreta prodit gloria: te colit
Germana pubes: te canentem
Itala iam celebrat iuuentus.

Seu ludis arguto pede; seu tubâ
Maiora pandis, seu lacrymabili
Sublimis incedis cothurno,

Dum Pharium scelus in seueros
Producis actus; siue pericula
Dircea tentas, Phæbus in ardua
Terrisq; limosoq; vulgo
Abripit impavidum relictis.

*Latere Virtus nescia præpete
Sublime pennâ fertur, ut ignibus
Iungatur æternis. In auras*

*Nõnne vides ut auita surgat
Quercus vetusto stipite nobilis?*

*Nam sub profundam quò latet altiùs
Demissa tellurem, supernas
Fronte ferit propiore sedes.*

*Non illa cladem sibila Thracia
Latura campis, damnâve Pontici
Furoris, aut Cauri procellas*

*In segetem pauet irruentis:
Immota sed se mole regit suâ
Annosa centum brachia proferens,
Thracumq; sustentat cruentas
Exuujs onerata clades.*

VILLA FARNESIA
IN IANICVLO,
AD PORTAM AVRELIAM.

Hospes optime, qui sacros penates
Et leta ingrederis vireta, salue.
Illa hæc est regio beata, nomen
Cui Ianus dedit, aureumq; sæclum,

Qui

*Quò Cura nequeunt graues subire ,
 Non Morbi , aut pede debilis Podagra :
 Sed Pax candida , sed Quies fidelis ,
 Et locum colit innocens Voluptas .
 Hic molles , Boreâ furente , mulcent
 Afflatu Zephyri roseta blando .
 Hic , cum Sirius arua findit , ilex
 Cubanti gelidam ministrat umbram .
 Non hos inficiunt luto recessus
 Fontes turbiduli , grauesq; ventri ,
 Quales finitimis scatent in agris ,
 Fœdarum soboles iners paludum :
 Sed fruges alit uberes aquæ fons
 Telluris scatebris petitus imis ,
 Vitro purior , & salubris haustu .
 Hinc altâ niue candidum tueri
 Soractem iuuat , & rudes Sabinos :
 Hinc Tibur vetus , Algidoq; iuncta
 Albani iuga , Tusculosq; colles :
 Hinc latè maria , Antiumq; priscum ,
 Et Circes vada carminum potentis .
 Ac tandem vt redeamus , Hospes , ad nos ,
 Hinc totas licet æstimare villas ,
 Quis totam licet æstimare Romam .*

Qui

SIA
 O,
 LIAM.

AD
 FERDINANDVM
 FVRSTENBERGIVM,
 de Burda medico.

Quod, Fernande, suo vulgari nomine versus
 Sarbieui, Burdam mitte redarguere.

*Nam soleat cum passim homines impune necare,
 Furari nullum credidit esse nefas.*

Ineunte anno quinto Pontificatus

ALEXANDRI VII.
 PONT. MAX.

Lux redijt, lecto terrarum Preside, felix:
 Lux itidem Christi funere tristis adest.

*Altera Pierios plausus amat, altera luctum:
 Vnde haeret tacitâ Calliopeia lyrâ.*

*At nos suppliciter lucem veneremur utramque.
 Attulit afflictis utraque rebus opem.*

AD

A D
 FERDINANDVM
 FVRSTENBERGIVM,
 NEAPOLIM ITVRVM.

Ergò agè felici discedas alite, quando
 Ire apparas Neapolim,
 Dulcis ubi eternùm spirat clementia veris,
 Letumq; crispantes mare
 Floribus illudunt varijs Zephyritides auræ,
 Coluntq; citrium nemus.
 Multa quidem tibi Parthenope miranda sub ipso
 Monstrabit urbis limine,
 Eductas celo moles, atque aurea tecta,
 Et signa Phidiacæ manus.
 Sed tibi, quo tegitur tumulo, sit cura videndi,
 Maronis inclytus cinis,
 Quem memorant (credi si digna est fama) furorem
 Afflare sacrum vatibus:
 Quare ibi posthabito castas Helicone sorores
 Fixisse mansuram domum.
 Illa te excipient venientem, ac fronte benignâ
 Sic alloquentes audies;

G S

O nostris

AD

O nostris addicte sacris, generosa propago,
 Tuæq; flos Germania,
 Latus ades, nostrosq; velis lustrare recessus,
 Vatum feraces grandium,
 Seu Surrentinos amor est inuisere colles
 Dulci virentes pampino;
 Seu magis arridet pulcherrima Mergilline,
 Dilecta Syncero domus;
 Seu iuga Pausilypi pelago pratenta sereno,
 Quæ cærule Nereides
 Sæpè leues ducunt choreas Tritona sequentes
 Curuâ sonantem buccinâ;
 Seu iuuat irati tonitrus audire Vesui
 Lateq; nigrantes globos,
 Sparsaq; per campos ambusti viscera montis
 Candente mersos sulphure.
 Sed tibi scrutandi veniat ne dira cupido,
 Quæ causa venis abdita,
 Pabula inexhaustis tot iam per sæcula flammis
 Tellure ab imâ suggerat.
 Te miseri subeat fatum crudele Secundi
 Vndante fumo hîc obruti;
 Namque Deus, rerumq; vices, venturaq; fata
 Latere mortales iubet.

A D

FERDINANDVM
FVRSTENBERGIVM.

De nocturno bubonis cantu
in Albano secessu.

Quod carmen ferale canit sub nocte silenti,
Tristibus & bubo perstrepat augurijs :
Ne nos sollicitos teneat, Fernande, futuri.
Hic timor infantes, & leue vulgus agat.
Num qua nec notis Babylon deprendit in astris,
Nec potis aspicere est prouida mens animi ;
Sed sibi seposuit mortalibus inuia curis,
Celat & obscurâ nocte premitq̃ Deus,
Semiruto residens volucrum fœdissima tecto
Efferet, attonitis fata canens populis ?
Quæ sit an hæc nosti, quibus orta parentibus ales?
Accipe, & in risum verte iocumq̃ metus.
Nympha fuit Stygijs Orphne notissima pratis
(Namque suas Nymphas, prataq̃ Auernus habet)
Furua quidem, toruoq̃ inamabilis ore : sed atrox
Forma decet Stygias, & color ille Deas.

Ergo

AD

Ergò illi tædâ iungi cupiere iugali
 Numina, quæ magni regia Ditis habet :
 Elysiꝝ cupiere Proci. Sed Numina Ditis
 Spreuit, & Elysios Nympha superba procos.
 Sape Linus vatumq̃, pater Musæus, & Orpheus
 Aggressi duram flectere voce Deam.
 Aggressi frustra Linus, & Musæus, & Orpheus
 Molliri blandâ nescia corda prece.
 Quippe ferox Hecate virgo sacrauerat annos,
 Infernas iaculo figere docta feras.
 Fortè Acheron, incauta suæ dum margine ripæ
 It grauidam multâ cade gerens pharetram,
 Dirarumq̃ striges dirum genus Harpyarum
 Sternit, agens forti spicula certa manu,
 Nempe Acheron securam animi, & nil tale timentem
 Obseruans, cupidis nexibus implicuit.
 Amplexu ex illo concepit Nympha, nouemq̃
 Mensibus exactis edidit Ascalaphum.
 Iamq̃ annis puer addiderat duo lustra duobus,
 Cùm petijt manes acta dolore Ceres :
 Et: Mihi reddite, ait, raptam mihi, Tartara, natam,
 Vnica quæ matris spes, sobolesq̃, suæ est.
 Reddite maternis, Erebi pia numina, votis
 Quæsitum toto pignus in orbe diu.

Munere

Munere terra meo fruges parit. Hæc mihi merces

Redditur, ut sterilis dicar, & orba parens?

Reddite: tuq̄, redi. Quis te, Proserpina, casus,

Vel qui te nobis eripuere doli?

Motus erat Stygius miserandâ voce tyrannus,

Et Cereris iustis annuerat precibus.

Fata sed ad cælum reditus immota negabant,

Guâtasset Stygios si Ioue nata cibos.

Punica nuper eam carpentem ex arbore poma

Vidisse Ascalaphum, nec tacuisse ferunt.

Interdicta via est: sed testem Diua profanum

Supplicio culpe dicitur ulta pari.

Ter caput inuisum deuouit carmine diro:

Corpus Auernali ter madefecit aquâ.

Ilicet Ascalaphus, contractis carmine membris,

Vertitur in plumas, surripiturq̄ sibi.

In rostrum nares, digiti sinuantur in ungues,

Brachiaq̄, in pennas versa abiere leues.

Turpe caput multum, multum caua lumina crescunt,

Vixq̄, potest pigrum tollere corpus humo.

Ille hic est bubo, quem rerum ignara pauet gens;

Tu ride mecum, qui sapis, omen auis.

VWestphaliæ flos, delicia, Fernande, Quiritum,

Tempora cui lauro non pereunte virent:

Es

Et mecum cape plectra manu, iunctisq; canamus
 Carminibus siluas, siluicolaſq; Deos.
 Neu Romæ desiderio moueare relicte.
 Quidquid habet magni Roma, dat Alba tibi.
 Hic Pollinus, honos Graiæ Latieq; Mineruæ,
 Holsteniusq; Indis notus & Hesperijs.
 Hic Bandinellus Tyrrhenæ gloria muſæ,
 Et Phæbi geminâ Naldius arte valens.
 Et carus Themidi, ac Muſis Raſponus, & unâ
 Vizzanus Sophiâ clarus, & ingenio.
 Hic decus Italiæ, & Romani Sfortia vindex
 Nominis, ac ſidus Nerlius, Arne, tuum.
 Roſpilioſus & auguſti pars magna Senatus,
 Virtute egregius conſilioq; Pater.
 Hic & ALEXANDER præſes, tutelaq; rerum,
 Cui Deus ingenium par dedit imperio:
 Et Patruſi diuina legens veſtigia magni
 Spes, & ſeruata Flauius Urbis amor;
 Pro quo debet ALEXANDRO res publica, quantum
 Propter ALEXANDRVM debuit illa Deo.
 Ergo ſub hac mecum platano, Fernande, ſolutus
 Carmina iam Latia dic ſocianda lyra.
 Felix qui curis, & iniquo fœnore liber
 Exercet bobus rura paterna ſuis,

Ordine

AV
 Ordine
 Nu
 Inter
 Int
 Irrigu
 Cui
 Non
 Peſ
 Nec m
 Au
 Limin
 Ira
 O mi
 Sor
 O ego
 Et l
 Si qua
 Occ
 Hæc v
 (IA

AVGVSTINI FAVORITI. 111

Ordine nunc equo gaudens disponere vites,

Nunc oleis sobolem substituisse nouam.

Interdum iuuat arboribus decerpere poma:

Interdum nemoris fingere falce comam:

Irriguoſq; iugo riuos inducere campis,

Cum pluuiam tellus poſcit hiulca Iouem.

Non illum vigiles curæ, non ſomnia turbant,

Peſtis & humani pectoris ambitio.

Nec metuit fraudes, niſi quas caper improbus vuis,

Aut parat è nimbo grando inimica ſatis.

Limina nec Regum trepidanti poplite calcat,

Irati metuens damna ſupercilij.

O mihi ſi rupes has inter viuere detur!

Sorderet rubri gaza colorq; maris.

O ego dum poſſim tam leni veſcier aurâ,

Et liquidos fontes, & nemora alta ſequi;

Si qua mihi à Latijs ſperatur gloria Muſis,

Occidat, & venti nomen inane ferant.

Hæc ubi luſerimus, nos curis reddat & Vrbi

(Iam ſatis aruorum eſt) præpete currus equo.

AVGVSTINI TAVORITI

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

FI

FV

AI

P

CV